

Číslo: 5084/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od 23. 03. 2022 do 25. 03. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Rabčická 410, Rabča	
Zriaďovateľ	Obec Rabča

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Ing. Anna Kornhauserová, riaditeľka školy

Mgr. Eva Raticová, zástupkyňa riaditeľky školy

Mgr. Slávka Kovalíčková, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na tematickú inšpekciu č. 5084/2021-2022 zo dňa 16. 03. 2022 inšpekciu vykonali:

Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová, ...
školská inšpektorka - ŠIC Žilina
PaedDr. Mária Gesschwandtnerová, ...
školská inšpektorka - ŠIC Žilina
Mgr. Adriana Kovalčíková, ...
školská inšpektorka - ŠIC Žilina

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Práca pedagogického asistenta (PA) so žiakmi so zdravotným znevýhodnením (ZZ)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola Základná škola s materskou školou, Rabčická 410, Rabča, s vyučovacím jazykom slovenským. Tematická inšpekcia bola vykonaná v základnej škole (ďalej ZŠ). Súčasťou školy bol školský klub detí.

V škole pracovalo na plný úväzok 9 PA pre žiakov so ZZ.

Škola na základe odporúčaní poradenských zariadení požadovala 21 PA.

V škole sa vzdelávalo 686 žiakov v 32 triedach. Z celkového počtu žiakov bolo 62 žiakov individuálne začlenených.

V primárnom vzdelávaní evidovala škola 306 žiakov v 15 triedach, z nich bolo 16 individuálne začlenených, s ktorými pracovali na vyučovacích hodinách PA. V 1. ročníku bol 1 žiak s telesným postihnutím (ďalej TP); v 2. ročníku 1 žiak s vývinovými poruchami učenia (ďalej VPU), 1 žiak s poruchami aktivity a pozornosti (ďalej PAaP), 2 žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou (ďalej NKS), 1 žiak chorý alebo zdravotne oslabený (ďalej CHZO); v 3. ročníku

2 žiaci s VPU, 1 žiak so zrakovým postihnutím (ďalej ZP), 1 žiak s TP; vo 4. ročníku boli 3 žiaci s VPU, 2 žiaci s PAaP, 1 žiak so ZP.

V nižšom strednom vzdelávaní bolo 380 žiakov v 17 triedach, z nich 46 žiakov so ZZ. S 29 žiakmi pracovali na vyučovacích hodinách PA. V 5. ročníku bolo 11 žiakov so ZZ – 7 žiakov s VPU, z nich so 6 pracoval PA, 1 s PAaP s podporou PA, 2 žiaci CHZO, z nich s 1 pracoval PA a 1 s poruchou správania (ďalej PS); v 6. ročníku bolo 6 žiakov s VPU, z nich s 5 pracoval PA; v 7. ročníku bolo 8 žiakov so ZZ – 5 žiakov s VPU, z nich s 3 pracoval PA, 3 žiaci CHZP, s ktorými pracoval PA; v 8. ročníku bolo 16 žiakov so ZZ – 12 žiakov s VPU, z nich s 9 pracoval PA, 3 žiaci s PAaP, z nich s 1 pracoval PA a 1 žiak s autizmom a inými pervazívnymi vývinovými poruchami; v 9. ročníku bolo 5 žiakov so ZZ bez podpory PA – 2 žiaci s VPU, 2 žiaci s PAaP, 1 žiak CHZO.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z analýzy dokumentácie

PA spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca v ZŠ. Ich činnosť na vyučovacích hodinách bola v súlade s náplňou práce - uľahčovať adaptáciu žiaka so ZZ na prostredie školy a pomáhať mu pri prekonávaní bariér, ktoré vyplynuli z jeho ZZ, pomáhať učiteľovi pri príprave učebných pomôcok, dbať na bezpečnosť žiakov, spoluorganizovať činnosť žiaka v súlade s pokynom učiteľa a komunikovať so zákonnými zástupcami žiaka. PA v triedach primárneho vzdelávania pracovali so všetkými žiakmi so ZZ, v triedach 2. stupňa so žiakmi s VPU, PAaP, s CHZO, s NKS a s TP.

Škola pri pridelovaní PA žiakom postupovala podľa stupňa poruchy žiakov a odporúčaní poradenského zariadenia. PA mali vypracované rozvrhy hodín a boli prítomní najčastejšie na hodinách slovenského jazyka a literatúry (ďalej SJL), matematiky (ďalej MAT), cudzieho jazyka, dejepisu, fyziky. Na 1. stupni boli PA prítomní na väčšine vyučovacích hodín.

Žiaci so ZZ mali k dispozícii kompenzačné pomôcky¹ a špeciálne učebné pomôcky². Učebné pomôcky boli prístupné v miestnosti školských špeciálnych pedagogičiek. Žiaci, ktorým to poradenské zariadenie odporučilo, mali vypracovaný individuálny vzdelávací program (ďalej IVP) s odporúčaniami, ktoré škola vo výchovno-vzdelávacom procese dodržiavala. IVP boli pravidelne vyhodnocované a podľa potreby priebežne upravované a doplňované.

Zistenia z riadeného rozhovoru s PA

Z rozhovorov s PA vyplynulo, že boli v škole rovnocennými členmi pedagogického zboru a zúčastňovali sa zasadnutí pedagogickej rady a pracovných porád. Pred zasadnutiami pedagogickej rady komunikovali s triednymi učiteľmi, upozorňovali ich na úspechy alebo problémy žiakov so ZZ. Všetci PA sa vyjadrili, že sa pravidelne stretávali so školskými špeciálnymi pedagogičkami, ktoré ich informovali o začlenených žiakoch, o ich zdravotnom stave, výchovno-vzdelávacom probléme, o ich špecifických požiadavkách, obsahu IVP a potrebe využitia kompenzačných alebo špeciálnych učebných pomôcok. Zároveň dostávali od nich, prípadne od učiteľov a ojedinele aj od odborných zamestnancov ABC Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva Tvrdošín metodické usmernenie, ako pracovať

---

¹ ergonomické písacie potreby, pocitové lopty, lupy, dyslektické čítacie okienko, diktafón, počítač, stojan na knihy, paraván, relaxačné kreslo, zošity s upravenými linajkami, programy FONO a DysCom, logopedické zrkadlo, logopedické hry, svetelný bzučiak, kocky s písmenami, scénotest, lego, robotická včielka

² gramatické karty a tabuľky, obrazová abeceda, kalkulačky, matematické tabuľky, číselná os, tabuľka násobenia, tabuľka matematických operácií, pravidlá poradia počtových výkonov, papierové hodiny, zvýrazňovače, upravené pracovné listy, pracovné listy pre dyskalkulikov, slovníky

s konkrétnymi žiakmi a pomáhať im kompenzovať ich nedostatky vo výchovno-vzdelávacom procese.

PA pomáhali žiakom pri prekonávaní sociálnych bariér pri začlenení sa do kolektívu triedy, zdravotných bariér a informačných bariér vedúcich k zohľadneniu dôsledkov ich ZZ na proces učenia, ďalej jazykových bariér, priestorových bariér a kultúrnych bariér. PA sa vo svojej práci zameriavali aj na identifikáciu a podporu špecifických predpokladov žiakov vo vzdelávaní.

Jednoznačne sa vyjadrili, že oni, učitelia i rodičia videli ich pozitívny vplyv na žiakov v školskom prostredí. Túto skutočnosť potvrdili v rozhovoroch učitelia i riaditeľka školy.

Za svoj prínos vo vzťahu k žiakom PA považovali individuálnu podporu v procese učenia sa, motiváciu žiakov k učeniu a dosahovaniu lepších výchovno-vzdelávacích výsledkov. Pomáhali aj pri riešení vzťahových problémov v kolektíve triedy, čo malo pozitívny vplyv na zlepšenie sociálnych vzťahov medzi žiakmi. Prostredníctvom rozhovorov so žiakmi, vysvetľovaním nepochopeného učiva pomáhali vytvárať príjemnú atmosféru na vyučovaní. Tým odbúravali u nich stres z úloh, povzbudzovali ich, dvíhali im sebavedomie, aby sa nevzdávali a aby sa svojimi vyučovacími výsledkami stali rovnocennými partnermi ostatným žiakom. Učiteľom pomáhali predovšetkým pri príprave a distribúcii učebných pomôcok, spoločne sa pripravovali na vyučovaciu hodinu a dohodli sa na konkrétnych vzdelávacích aktivitách v rámci vyučovacej hodiny. Zhodli sa na tom, že ich hlavným prínosom bola pomoc učiteľovi pri individuálnom vysvetľovaní a precvičovaní učiva i pri riešení problémového správania sa žiakov. Hlavným prínosom vo vzťahu k zákonným zástupcom bola ich vzájomná osobná komunikácia, prípadne prostredníctvom edupage, v rámci ktorej ich PA informovali o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov, konkrétnych dosiahnutých úspechoch či problémoch, domácich úlohách a usmerňovali ich pôsobenie na žiaka v domácom prostredí, pri príprave na vyučovanie, aby dosiahol čo najlepšie výsledky.

Prekážkou v práci PA bola ojedinelá neochota žiakov spolupracovať a rýchla unaviteľnosť predovšetkým žiakov CHZO. V kontexte učiteľov i rodičov PA neuviedli žiadne prekážky, ktoré by im bránili v činnosti. Uviedli, že ich vzájomná spolupráca bola dobrá, čo potvrdila aj riaditeľka školy, ktorá sa vyjadrila, že rodičia boli s prácou PA spokojní.

Šiesti PA boli vysokoškolsky vzdelaní učitelia s aprobáciou. Väčšina z nich vyslovila nespokojnosť s absenciou ich kariérneho postupu a možnosti vyššieho finančného ohodnotenia. Ani jeden z nich nemal špeciálnopedagogickú spôsobilosť. Väčšina absolvovala vzdelávanie v problematike žiakov so ZZ prostredníctvom webinárov³, ktoré organizovali spoločnosti RAABE, Edusteps i portály V lavici s. r. o. a Vedomosti do vrecka.

Zistenia z priameho pozorovania v triede pri práci PA so žiakmi so ZZ

Činnosť PA bola sledovaná na 16 vyučovacích hodinách v bežnej triede, kde PA pracoval s konkrétnym žiakom alebo so skupinou začlenených žiakov. Väčšina PA si bola vedomá svojich kompetencií a svojho postavenia v triede. Poznali silné a slabé stránky žiakov so ZZ, mali ich dôveru, boli aktívni a prichádzali s vlastnou iniciatívou. Všetci PA rešpektovali názory a rozhodnutia učiteľa a riadili sa jeho inštrukciami. Iba jedna PA čakala na pokyny vyučujúcej.

Pri práci so žiakmi PA uplatňovali individuálnu činnosť v triede pri bežnej výučbe a pracovali súbežne s učiteľom. Skupinová činnosť žiakov bola realizovaná na 7 pozorovaných hodinách,

---

³ Portfólio pedagogického zamestnanca; Metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky; Čo by mal učiteľ vedieť zo zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch; Kvízy a ich využitie vo výchovno-vzdelávacom procese; VPU – praktické rady do výuky; Ako efektívne pracovať s dyslektikom v ZŠ; Pedagogický asistent v ZŠ; Digitálne materiály a ich kvalita; Microsoft 365 pre školy; Digitálna bezpečnosť mladých; Digitalizácia nástrojov formatívneho hodnotenia vo VVP; Informatika a digitálna gramotnosť školy. Čím sa líšia

kedy PA v súčinnosti s učiteľkou pracovali so skupinou vytvorenou z intaktných žiakov a žiakov so ZZ.

Na všetkých hodinách PA spoluorganizovali činnosť počas vyučovania, vysvetľovali a pomáhali pochopiť žiakom zadanie úloh, boli im nápomocní s orientáciou v zošite a pracovnom liste. Hľadali spôsoby práce, ktorý bol pre žiakov najviac vyhovujúci, overovali správnosť riešenia pridelených úloh, pomáhali udržiavať ich pozornosť vo vyučovacom procese, umožňovali žiakom pracovať vlastným učebným tempom, podporovali ich samostatnosť a zodpovednosť za výsledky učenia sa. Na polovici sledovaných hodín oceňovali pozitívne prejavy učenia a správania, čím napomáhali aktivizovať záujem o zadávané úlohy a činnosti.

Na hodinách poskytovali žiakom správne vysvetlenie zadania úloh a v nevyhnutnej miere im pomáhali pri riešení úloh. Ojedinele dali žiakom prestávku na oddych.

V prípade potreby PA pomáhali žiakom pri používaní učebnice, zošita, pracovných listov a špeciálnych učebných pomôcok⁴.

Priebežne poskytovali žiakom so ZZ spätnú väzbu. Zhodnotenie výsledkov žiakov na záver vyučovacej hodiny bolo pozorované len na niektorých hodinách. Avšak viacerí PA v rozhovoroch uviedli, že na konci vyučovacích hodín a počas prestávky informovali učiteľov o tom, v čom mali žiaci problémy a nedostatky.

Svojím priateľským, akceptujúcim a trpezlivým prístupom k žiakom prispievali PA k vytvoreniu pozitívnej a tvorivej atmosféry vyučovania.

Zistenia z rozhovoru s vyučujúcim daného predmetu

Počas riadených rozhovorov, ktoré ŠŠI vykonala so 16 pedagogickými zamestnancami, učiteľia uviedli, že prítomnosť PA na vyučovacích hodinách vnímali pozitívne a ich individuálna či skupinová činnosť so začlenenými žiakmi viedla k zefektívneniu edukačného procesu. Podľa ich názoru boli PA vo svojej práci aktívni, uvedomovali si a poznali svoje kompetencie aj postavenie v triede, poznali silné a slabé stránky začlenených žiakov, s ktorými pracovali a ich prístup k nim bol priateľský. Učiteľia názory a rozhodnutia PA rešpektovali. Uviedli, že mnohí z nich prichádzali s vlastnou iniciatívou, avšak, podľa niektorých, iba polovica PA dokázala pracovať so žiakmi samostatne bez ich pokynov.

Ako najčastejší spôsob vzájomnej kooperácie s PA pri príprave výchovno-vzdelávacieho procesu uvádzali učiteľia tvorbu didaktických pomôcok a portfólií žiaka. V menšej miere sa spoločne s nimi podieľali na tvorbe vyučovacieho materiálu a minimálne spolupracovali s PA pri príprave vyučovacej hodiny.

Vzdelávaciu činnosť žiakov organizovali takmer všetci PA podľa pokynov učiteľov. Žiakom so ZZ pomáhali pri príprave pomôcok potrebných k edukácii, pri lepšej orientácii v učebnici a práci s pracovným zošitom, ako aj pri pochopení zadania úloh. S výnimkou jednej učiteľky, ostatní uviedli, že PA nechávali žiakov pracovať na úlohách samostatne. V prípade potreby hľadali PA pre žiakov najefektívnejšie postupy práce, umožňovali im pracovať svojim tempom a individuálnym spôsobom. Aktivizovaním záujmu žiaka o vykonávané činnosti, častou pochvalou a povzbudzovaním k dosiahnutiu čo najlepšieho vzdelávacieho výsledku podporovali u nich samostatnosť a zodpovednosť za vlastné výsledky učenia sa. Pri overovaní výsledkov v pridelených úlohách poskytovali žiakom spätnú väzbu o správnosti alebo nesprávosti ich riešení. V prípade častejšie sa vyskytujúcich chýb žiakom vysvetlili príčiny ich vzniku a zároveň im poskytli možné riešenia na ich odstránenie. Avšak aktívne pracovať s chybou a vytvárať žiakom priestor k sebakontrolu umožňovala, podľa vyjadrení učiteľov, iba polovica PA.

---

⁴ gramatické tabuľky, násobiace tabuľky, abecedné karty,...

Všetci učítelia skonštatovali, že atmosféra na vyučovacej hodine v prítomnosti PA bola pozitívna a priateľská.

2 ZÁVERY

Všetky PA spĺňali kvalifikačné požiadavky na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca v ZŠ. Mali vypracovaný rozvrh hodín a venovali sa všetkým žiakom so ZZ. V rozhovoroch uviedli, že ich učítelia považovali za rovnocenných partnerov, vo výchovno-vzdelávacom procese navzájom spolupracovali a dopĺňali sa. Ich názory na vzdelávacie výsledky a prístup k žiakom so ZZ učítelia akceptovali. Boli členmi pedagogickej rady. Metodicky ich usmerňovali predovšetkým špeciálne pedagogičky. Osvedčila sa im každodenná spolupráca so zákonnými zástupcami, ktorí ich rady rešpektovali. Vzhľadom na to, že nemali špeciálnopedagogickú spôsobilosť, mali záujem o vzdelávanie sa s tematikou ako pracovať so žiakom so ZZ.

PA si boli vedomí svojich kompetencií a svojho postavenia v triede, poznali silné a slabé stránky žiakov so ZZ, mali ich dôveru a boli aktívni. To potvrdili aj učítelia, ktorí boli s ich prítomnosťou na vyučovacích hodinách spokojní, rovnako ako aj riaditeľka školy. Žiakom pomáhali pri príprave pomôcok potrebných, pre lepšiu orientáciu v učebnici a v pracovnom zošite, pri vysvetľovaní učiva, ako aj pri pochopení zadania úloh. Atmosféra na vyučovacích hodinách bola v prítomnosti PA pozitívna a priateľská.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. rozvrhy hodín PA
2. náplň práce PA
3. návrhy na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole
4. doklady o vzdelaní PA
5. individuálne vzdelávacie programy žiakov
6. plán činnosti PA
7. portfólio PA
8. štvrtročná správa o činnosti PA
9. zápisnice zo zasadnutí metodických orgánov
10. zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady
11. plán profesijného rozvoja pedagogického zamestnanca

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová

Dňa: 05. 04. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Žilina:

Mgr. Adriana Kovalčíková

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Anna Kornhauserová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 22. 04. 2022 v Rabči:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Žilina:

Mgr. Adriana Kovalčíková .....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Anna Kornhauserová .....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Ing. Anna Kornhauserová, riaditeľka školy .....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Adriana Kovalčíková, školská inšpektorka .....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti